

Vykúpenie z traumy

Roky chátrajúci objekt na Znievskej 26 sa začne už na jar rekonštruovať. Zmení sa na strednú školu.

strana 4

Práce na Braníku stoja

Od jesene minulého roka má Petržalka zverený do správy objekt budovy Braník. Prečo s ním ešte nič nepodnikla?

strana 8

Najväčší hriech podľa čalúnnika?

Michal Bihari funguje v maličkej dielni na Lachovej už 24 rokov. Ako je na tom jeho remeslo v dnešnej dobe vecí na jedno použitie?

strana 10

Detský kútik, to nie je len stolček

Tipy na prevádzky, kde vaše dieťa nájde priestor pre hru, ktorá neobmedzuje iných návštevníkov.

strana 12

Pajštúnsku a Kutlíkovu prepojí štvorprúdová cesta.

O čom je výluka na Kutlíkovej?

Od 20. januára je uzavretá jedna z najdôležitejších tepien Petržalky. Denne v okolí Pajštúnskej a Kutlíkovej stretnete desiatky zvedavcov, ktorí odhadujú, ako sa zmení tamjšie okolie. Keďže vizualizácie neexistujú, pýtali sme sa magistrátu.

Hoci je pondelok 27. januára pred Hobeďom, okolo Technopolu je živo. Chodci a cyklisti ešte prebiehajú cez priechod cez Kutlíkovu smerom na Draždiak, hoci ťažký stroj už „rozoberá zeburu“. O dva dni je priechod uzatvorený.

Základy premostenia cez Chorvátsky kanál si fotí viacero Petržalčanov. Väčšina sa snaží predstaviť si, ako asi budú dopravný most a štvorprúdová cesta, ktorá prepojí Kutlíkovu a Pajštúnsku, vyzeráť.

Cyklotrasa od hypermarketu smerom na Draždiak je pre výstavbu prerušená, obnoví sa vôbec ešte?

Keď smerujem na Pajštúnsku, uvažujem, či divoké parkovisko medzi Jantárovou a Topoľčianskou bude kvôli výstavbe budúceho prepojenia takisto zrušené alebo nie. Aj na tieto otázky nám odpovedal magistrát. (viac na str. 2)

Zaujme ma pani, ktorá sa bez ohľadu

na tabuľu hlásajúcu „zákaz vstupu na stavenisko“ brodí cez kamene a blato na novovybudovanú cestu na Pajštúnskej. Vedľa stojaci robotník len flegmaticky skonštatuje, že takýchto adeptov je tu cez deň viacero, prechádzky od Pajštúnskej sú celkom bežné. Mnohým sa nechce ísť až k vytvorenej obchádzke. Zrejme sa to naučia, výluka potrvá niekoľko mesiacov, ich „skratku“ obsadia stavebné mechanizmy.

Dokedy? V aktualitách na stránke petržalskaelektricka.sk mesto informuje, že prvého apríla by mala byť sprejazznená križovatka Pajštúnska – Jantárová cesta. „Kutlíkova bude uzavretá naďalej, aby bolo možné dobudovať dopravný most Kutlíkova“, píše sa v správe, ktorá však presný termín nešpecifikuje. Dopravný podnik na svojej stránke avizuje zmeny v trase liniek do 30. júna, stránka imhd.sk odhadla koncom januára

trvanie výluky na Kutlíkovej na cca 9 mesiacov. Aký termín odhaduje mesto? „Robíme všetko preto, aby boli práce na celej trati dokončené do konca augusta tohto roka,“ odpovedal na našu otázku hovorca magistrátu Peter Bubla. Spustenie plnej prevádzky električky je naplánované na jar. Stavebné objekty, ktoré neovplyvňujú jej chod, by mali byť hotové do konca augusta.

(in)

foto: in

Pokračovanie na strane 2 ➤

Slovo šéfredaktorky

Šachisti

Vyzerá to, akoby petržalskí poslanci z Teamu Bratislava a PS rozohrali so starostom šachovú partiu. Miestny úrad pripravoval referendum k prekládke vysokého napätia nad Draždiakom, ale poslanci ho preskočili, dali pozmieňujúci návrh k rozpočtu na rok 2025, v ktorom rovno alokovali na prekládku sumu 3,3 milióna eur. Reakcia starostu? Rozpočet nepodpisal „z dôvodu zjavnej nevýhodnosti pre mestskú časť a nezákonnosti“. Porušuje podľa neho legislatívu o obecnom zriadení a rozpočtových pravidlách. V prípade prekládky totiž nejde ani o majetok mestskej časti a ani o majetok, ktorý by nemal majiteľa. Schválené milióny by navyše šli na úkor činností, ktoré je úrad povinný vykonávať. Podľa jeho slov by mu len referendum vedelo dať mandát na takýto krok. A tak sa Petržalka od januára ocitla v rozpočtovom provizóriu.

Nový rozpočet sa bude zrejme schvaľovať na mimoriadnom zastupiteľstve v marci. Na ťahu sú poslanci. Buď prelomia starostovo veto (je potrebných 21 hlasov, Team Bratislava a PS má 19, pozn. red.) alebo bude mestská časť v provizóriu dovedená, kým nebude schválený nový rozpočet.

Starosta pre TV Bratislava uviedol, že v marci predloží úrad veľmi podobný návrh rozpočtu a dodal, že poslanci môžu prelomiť jeho veto, ale... „Dosiahli by tým, že by bol schválený rozpočet, ale tých 3,3 milióna alokovaných na prekládku by som nevyužil. Nie je moja povinnosť to spraviť. Ja ich síce nemôžem minúť na nič iné, ale neminú sa ani na to, na čo ich alokovali,“ uviedol.

Tak sú teraz na ťahu zase petržalskí poslanci. Dúfame, že na konci tejto hry to nebude šach-mat pre Petržalčanov.

Ingrid Jarunková

► Pokračovanie zo strany 1

Na Pajštúnskej pred objektom Skybox sa už črtá komunikácia - štvorprúdová cesta - rozdelená zeleným ostrovčekom a vedľa nej chodník. Pôjde o združený chodník pre chodcov a cyklistov?

„Na fotografii je cyklochodník, na rozostavenej časti vpravo bude chodník pre chodcov,“ uviedol hovorca magistrátu Peter Bubla.

Cyklotrasa popri ramene od Kauflandu k Draždiaku je pre výstavbu mosta prerušená. Ako bude viesť jej trasa po ukončení prác? Pôjde popod most, ako je to aj v prípade mosta pri Kostole Sv. rodiny?

„Po ukončení prác na trati bude nová cyklotrasa viesť paralelne s traťou, v jej tesnej blízkosti,“ uviedol hovorca magistrátu Peter Bubla.

Posledné chvíle priechodu

Uvedený priechod pre chodcov bol uzatvorený v stredu (29.1.2025), obchádzková trasa vedie cez priechody na križovatke so Starohradskou a Romanovou.

Ako sa zmenilo a zmení okolie Kutlíkovej?

Okrem napriamania a rozšírenia Kutlíkovej a Pajštúnskej a vybudovania mosta cez kanál, sa bude budovať nová križovatka Jantárová cesta – Pajštúnska – Kutlíkova, vymieňať kanalizácia, robiť nové napojenia na Tupolevovu a Brančskú ulicu, autobusové zastávky, chodníky aj cyklochodníky.

Medzi Jantárovou a Topolčianskou, zhruba v dráhe budúceho prepojenia Pajštúnskej a Kutlíkovej, sa aktuálne parkuje „nadivoko“. Dôjde k zrušeniu tohto parkoviska?

„Nová časť Kutlíkovej ulice nebude zasahovať do asfaltovej plochy na Topolčianskej ulici a nebude do nej zasahované ani v súvislosti s výstavbou tejto križovatky,“ uviedol hovorca magistrátu Peter Bubla.

Pôvodná cestná komunikácia už takmer zmizla, nahradíť by ju mal most cez Chorvátske rameno. Pôjde laicky povedané o dva mosty, ktoré budú oddelené, pričom na jednom budú prechádzať autá dvojprúdovou cestou v jednom smere a na druhom v opačnom? Alebo pôjde o jeden spojený most?

„Prakticky pôjde o 2 mostné telesá v tesnej blízkosti, ktoré však budú zasýpané a na ktorých bude vybudovaná vozovka - podobne, ako pri združenom moste na Rusovskej ceste,“ uviedol hovorca magistrátu Peter Bubla.

Nezmeškajte fašiangovú zábavu

Petržalka oživuje tradíciu fašiangových sprievodov. Ten posledný sa uskutočnil v marci 2019. Nová séria osláv Fašiangov v Petržalke štartuje v sobotu 1. marca.

Zábava začne fašiangovým sprievodom s ľudovými súbormi. „Zapojte sa doň aj vy, všetky masky sú vítané,“ pozýva mestská časť na svojej facebookovej stránke. Okrem fašiangového sprievodu pod vedením FS Kysučan z Čadce a FS Devín, sa môžete tešiť aj na bohatý sprievodný program.

Zraz účastníkov sprievodu pri budove Technopolu je o 10:30h. O 11:00h vyrazia smerom k Zrkadlovému háju. Od 11:30h do 15:00h je pripravená fašiangová zábava pre rodiny a deti vo vnútornej a vonkajšej časti DK Zrkadlový háj. Pred kultúrnym domom váš čaká predaj a ochutnávka tradičných zabíjačkových špecialít (jaternice, klobásky, kapustnica) a živá hudba. Vo vnútri súťaže a hry pre deti, mini-diskoteka pre deti s animátormi, detské dielne s výrobou dekorácií. Od 15h je pripravený hudobno-divadelný program, o 17.30h začne symbolické pochovávanie basy. Na fašiangovej zábave nájdete aj stánky s tradičnými remeslami (výroba sviečok, drotárstvo, šperkárstvo), predaj domácej medoviny, vareného vína a fašiangových šišiek a tiež výstavu fotografií a obrazov o fašiangových tradíciách v Bratislave a na Slovensku.

(pn)

Knihobox je unikát

Petržalská knižnica prichádza ako prvá v Bratislavskom kraji s novou službou. Funguje na spôsob iných výdajných boxov.

Doteraz mohli čitatelia knihy z knižnice kedykoľvek vrátiť buď osobne, alebo prostredníctvom biblioboxu. Od februára si ich môžu kedykoľvek, teda aj mimo otváracích hodín všetkých deviatich pobočiek, aj požičať, a to vďaka výdajnému knižnici. Knihy si čitatelia objednávajú prostredníctvom online ka-

talógu knižnice a na záver si vyberú možnosť „Doručiť do knižnice“. Výpožičky knižnica vybavuje len v pracovné dni, knihy sú dostupné do 24 hodín od objednania. Výnimkou sú zatiaľ objednávky vytvorené v piatok po 13:00 – tie budú vybavené až v pondelok od 13:00. „Knižnica je trendom v modernom knihovníctve, ktorý obyvatelia určite ocenia,“ hovorí o výhodách knižnice Petržalka Libuša Jačudová. Dodáva, že prvé tri mesiace - v pilotnej fáze, bude služba pre čitateľov bezplatná.

Petržalský knižnica je umiestnený pri vchode do Petržalskej plavárne na Tupolevovej 7. Čitateľom slúži len na vyzdvihnutie objednaných kníh, vrátiť ich treba buď osobne v pobočke knižnice, z ktorej boli knihy požičané, alebo prostredníctvom tzv. biblioboxu.

(mh)

foto: MČ Petržalka

Pizza Carla®

DONÁŠKA

2+1 Pizza za 1€

+ 1,5l Kofola alebo Vinea zdarma

Pri online objednávke nad 17€
100g Milka zdarma

VOLAJTE ZDARMA DENNE 10:00 - 21:30

0800 10 20 30

pizzacarla.sk

...viac ako len pizza

Chátrajúcu budovu bývalej škôlky na Znievskej 26, ktorú roky „okupovali“ asociáli, získalo do prenájmu Lýceum C.S. Lewisa. „Ak všetko dobre pôjde, začať s rekonštrukciou by sme chceli už na jar,“ hovorí riaditeľka Zuzana Mikloš Fabrici.

Vizualizácie ukazujú, ako by mohla stredná škola vyzerat' po rekonštrukcii.

Obyvatelia Znievskej sa po rokoch konečne zbavia traumy

Takmer 15 rokov bol objekt bývalej škôlky nevyužívaný, chátral a priťahoval asociálov. Petržalka aj preto požiadala hlavné mesto o zverenie do správy a v septembri 2021 ho aj získala. Úrad sa snažil riešiť ľudí, ktorí tu prespávali, vymenil mreže, zabezpečili strechu, aby dovnútra nezatekalo. Areál vyčistil, náletové dreviny orezal. Hovorilo sa o knižnici alebo dennom centre, k väčšej rekonštrukcii však nedošlo.

„Koncom roka 2023 sme oslovili Petržalku so žiadosťou o prenájom vhodných priestorov na prevádzku strednej odbornej školy s ka-

pacitou 240 študentov,“ spomína Zuzana Mikloš Fabrici. Keď im úrad ponúkol Znievsku, a vo februári 2024 aj ukázal, spočiatku sa na neobývatel'ný komplex pozerali s nedôverou. „Potom sme si však povedali, že to zvládneme.“

Na zmluve pracovali s úradom takmer deväť mesiacov, koncom januára 2025 bola konečne podpísaná. Lýceum sa v nej zaväzuje, že do prenájatej budovy investuje do dvoch rokov od vydania stavebného povolenia tri milióny eur. Budovu, v ktorej bude stredná odborná škola, má prenajatú na 30 rokov.

Nič sa nebude nadstavovať, ani pristavovať

Lýceum C. S. Lewisa je aktuálne v podnájme u svojho „staršieho brata“. Je totiž súčasťou Združenia škôl C. S. Lewisa, ktoré tvoria aj Cirkevná základná škola – Narnia Bratislava na Beňadickej a Bilingválne gymnázium C.S.Lewisa na Haanovej. To aktuálne slávi 20 rokov existencie a podľa nedávnej správy INEKO je gymnáziom s najlepšimi výsledkami študentov v Petržalke.

Čo si predstaviť pod pojmom lýceum? Je to vlastne Stredná odborná škola, ktorá sa zameriava na podni-

Átrium je zatiaľ exteriérový priestor, škola zvažuje jeho prestrešenie.

kavosť, digitálne zručnosti a rozvoj charakteru. Nová budova bude slúžiť práve jej študentom. Aktuálne majú tri ročníky, v každom tri triedy po 17 študentov. Väčšina tretiaťakov plánuje pokračovať na vysokej škole, prevažne so zameraním na ekonomicko-marketingové smery alebo IT - programovanie, správa sietí, dátové analýzy.

Keď vojdete do gymnázia na Haanovej, ani by ste v budove nespoznali klasic-

kú petržalskú školu. Vestibul je premenený na herňu s ping-pongovými stolmi a nie je to jediná viditeľná zmena. Interiér prešiel premenou, ktorú ocenili aj v najprestížnejšej domácej architektonickej súťaži CEZAAR. Stručne povedané je priateľská k študentom.

V rovnakom móde by mala byť zrekonštruovaná aj budova na Znievskej 26. Štvorpavilónový objekt s átriom uprostred nezmení objem, nič sa k nemu nebude pristavovať, aj naň nadstavovať. Zásadnejšou zmenou prejde len átrium. Zatiaľ je to exteriérový priestor, ale škola zvažuje aj jeho zastrešenie, aby mohlo už ako multifunkčná hala slúžiť pre spoločné stretnutia študentov.

„Aktuálne podávame žiadosť o stavebné povolenie. Rekonštrukcia by od júna mala trvať zhruba desať aj dvanásť mesiacov a máme ambíciu otvoriť školu už v septembri 2026. Budeme vďační obyvateľom za trpezlivosť počas stavebných prác, my im na oplátku vytvoríme priestor, do ktorého sa vráti život,“ ho-

vorí riaditeľka lýcea Zuzana Mikloš Fabrici.

Stavba školy nielen v Petržalke, ale aj v Bratislave, je vždy udalosť. V tomto prípade za ňou stojí nezisková organizácia. Financovať ju bude z vlastných zdrojov, grantu a pôžičky. V podstate by sme sa im mali poďakovať, že sa na to podujali. Mestská časť nebude mať ďalšie náklady a už viac ani starosti s pustnúcim priestorom. Obyvatelia budú mať konečne pokoj. A ani o obsadzovanie parkovacích miest rodičmi sa nemusia obávať. Stredoškôlci sú už samostatní. (in)

foto a vizualizácie: archív Lýcea C. S. Lewisa

Úspešní súrodenci

Nedávno zverejnil portál INEKO rebríčky škôl s najlepšimi výsledkami žiakov.

V aktualizovanom rebríčku základných škôl podľa dosiahnutých výsledkov žiakov sa na vedúcu pozíciu prepracovala ZŠ na Mudroňovej 83 v Bratislave. V Bratislavskom kraji dosiahla spomedzi petržalských ZŠ najlepšie umiestnenie Cirkevná ZŠ Narnia na Beňadickej (20. miesto). Pokiaľ ide o stredné odborné školy (lýceum má len tri roky, ešte v rebríčku nefiguruje, pozn. red.) v našom kraji, najlepšie sa umiestnila Obchodná akadémia na Hrobákovej na 10. mieste. V Petržalke máme aj „favorita“ z opačného spektra. SOŠ gastronómie a hotelových služieb na Farského sa s celkovým hodnotením 2,4 delí so strednou školou v Modre o posledné miesto.

„Aktuálne podávame žiadosť o stavebné povolenie. Rekonštrukcia by od júna mala trvať zhruba desať aj dvanásť mesiacov a máme ambíciu otvoriť školu už v septembri 2026. Budeme vďační obyvateľom za trpezlivosť počas stavebných prác, my im na oplátku vytvoríme priestor, do ktorého sa vráti život,“ ho-

Zdroj: školy.ineko.sk

Budova a veľkorysý areál školy na Žehrianskej 9 nie sú kapacitne plne využité. Úrad chce začať rokovania, aby to zmenil.

Existujúce školy sa nafúknuť nedajú

S novou výstavbou v Petržalke pribúdajú aj školopovinné deti, ktoré sa s rodičmi sťahujú do nových bytov. Ich spádovými základnými školami sú však len „staré“ školy v Petržalke. Ustojia to množstvo nových detí?

Na poslednom miestnom zastupiteľstve poslanci určili spádové školy pre nové ulice. Labutia ju bude mať na ZŠ Holíčska, Ulica generála Goliana, Pri vojenskom cintoríne, Pri smaltovni na ZŠ Nobelovo námestie.

Poslanci za poslanecký klub Team Bratislava a PS, Pavol Pecník a Zdenko Pek upozornili, že na Lúkach sa zvyšuje tlak na kapacitu miestnych základných škôl. „V súčasnosti v tejto oblasti fungujú tri štátne základné školy s celkovým počtom 2 105 žiakov (zdroj: INEKO), pričom Základná škola Turnianska 10 slúži aj ako spádová škola pre Čunovo,“ uvádzajú v tlačovej správe. „Výstavba v tejto miestnej časti Petržalky, vrátane projektu Slniečnice – Južné mesto, ktorý po dokončení prinesie 10 156 nových bytov pre 20 000 – 30 000 obyvateľov, spôsobí výrazné zvýšenie dopytu po vzdelávacích kapacitách. Hoci sa v Slniečniciach plánuje výstavba novej základnej školy s kapacitou približne 566 žiakov, predbežná analýza naznačuje, že táto kapacita nebude postačovať.“

Ako jedno z riešení tejto situácie navrhli využiť budovu na Žehrianskej 9, kde v súčasnosti sídli špeciálna

školu v Slniečniciach.

Starosta Ján Hrdka sa s návrhom stotožňuje. Ako upozornil, škola v Slniečniciach nebude areálová s takými veľkorysými exteriérovými priestormi, ako sme zvyknutí zo sídliska. Navyše skôr ako za tri roky stáť nebude. Zároveň spomenul paradox, že hoci máme aktuálne najviac detí v základných školách a počty najbližšie roky rásť nebudú, v oblastiach, kde nastáva nová výstavba, nebudú kapacity stále dostatočné. V istých lokalitách bude dopyt rásť, na výstavbu novej školy však mestská časť financie nemá, Žehrianska by bola čiastočným riešením. O jej možnostiach vie, podotkol však, že budovu a pozemok pod budovou síce vlastní štát, areálové pozemky však nie. „Môže sa stať, že školu sa podarí zameniť, ale nebudeme mať areál. Takže jedna z vecí je rokovat' zároveň aj o príslušných pozemkoch,“ uviedol. (pn, in)

foto: Matúš Husár

SERVIS PLASTOVÝCH OKIEN

- Obhliadka a kontrola okien
- Výmena starého tesnenia
- Nastavenie a ošetrovanie kovania

AKCIA

výmena tesnenia za najlepšie ceny na trhu

ZADARMO OBHLIADKY A KONTROLA OKIEN V BA

Predaj a montáž / žaluzie a siete

yuokna@centrum.sk
Sklad: Magnetova 11, BRATISLAVA

volajte YUOKNA
0918 111 963

▲ Aktuálny stav objektu na Znievskej.

► Časť náletových drevín miestny úrad predtroma rokmi orezal, ďalším sa tu stále darí.

Zatečené steny v interiéri

Vojenské bunkre v Petržalke sú raritou

Roky sa o ne starajú len dobrovoľníci alebo sa o ne nestará nik, hoci vlastníka majú. Pri tom Bratislava je jediným hlavným mestom Európy s tak zachovaným pevnostným systémom. Napriek tomu je jedným z troch hlavných miest Európy, kde nie je Národné vojenské múzeum.

Toto sú slová Martina Kubalu, predsedu OZ Múzeum petržalského opevnenia a osobnosti Petržalky 2023. Spolu s ďalšími dobrovoľníkmi opravujú od roku 2011 bunker B-S-4. Počas posledných povodní v septembri 2024 týždeň strávili na streche zaplaveného bunkra a odčerpávali priesaky.

Spoločne s predsedom OZ Bratislava a jej Premeny a tvorcom rovnomenných kníh Lubomírom Deákom v rokoch 2023/2024 vytvorili 18-minútový dokument s názvom PETRŽALSKÉ BUNKRE B-S 1 až B-S 15, v ktorom komplexne spracovali celú líniu, kto-

rá niesla názov Petržalské predmostie. Pozostávala z rôznych typov bunkrov, pričom niektoré sú v rámci Československa unikátom. Aktuálne ho nájdete aj na youtube. Vybrali sme z neho zopár zaujímavostí.

B-S-1 “Štĕrkoviště”

Nachádza sa neďaleko brehu Dunaja, názov dostal podľa štrkových brehov rieky. Ide o samostatný pechotný zrub prvej triedy odolnosti postavený v roku 1936. Je pomerne ľahko prístupný cyklotrasou, ktorá vedie lesom popri bývalej pohraničiarkej ceste zva-nej Signálka. Ako aj ďalšie

Bunkre boli budované už pred 2. svetovou vojnou proti roz-pínavosti nacistického Nemecka. Kvôli Mníchovskej dohode zostali nevyužívané. Bratislavu chránil pred nepriateľom deväť kilometrov dlhý opevnený oblúk vybudovaný v Petržalke opierajúci sa oboma koncami o brehy Dunaja.

B-S-8 “Hřbitov” – najväčší

Pred starým vojenským cintorínom z 1. svetovej vojny bol v marci 1937 postavený B-S-8. Po oboch stranách mal otvorené polia, v oboch streleckých miestnostiach mal okrem dvojguľometov aj kanóny. O bunker sa stará od roku 2009 OZ Zachráňme petržalské bunkre. V bunkri je zriadené múzeum.

bunkre v Pečnianskom lese je v súkromnom vlastníctve bez známky údržby či starostlivosti.

B-S-2 “Mulda”

Betónovaný bol v decembri 1936. Mulda označuje koryto mŕtveho ramena Dunaja. V minulosti tu z iniciatívy dobrovoľníkov vzniklo múzeum pojednávajúce o studenej vojne a pohraničnej stráž. Múzeum zaniklo po povodniach v roku 2013.

B-S-3 „Paseka”

Nachádzal sa v lese, vybudovaný bol v januári

1937. Podobne ako v B-S-2 bola aj v B-S-3 21-členná posádka, mal aj rovnakú výzbroj. Nešlo však o identické objekty. V celom Československu neboli postavené dva rovnaké a aj tieto sa líšia dispozičným riešením a iným uhlom osi hlavných zbraní. Úlohou trojky ako každého objektu v línii bolo chrániť svojou palbou susedné objekty.

B-S-5a,5b “Viedeň I a II” - zničené

Boli zabudované do ná-sypu Viedenskej cesty. Boli súčasťou prvej staršej obran-

nej línie Petržalky budovanej v roku 1933-1935.

B-S-6 “Vrba”

Vybudovaný v roku 1935. Stojí pri zjazde z diaľnice D2 na Bratskú ulicu. Disponoval dvoma ťažkými guľometmi. V interiéri mal aj jednoduchý záchod a studňu. Viac sa môžete dozvedieť pri osobnej návšteve, nakoľko je v ňom ako v jedinom starom objekte zriadené múzeum. Do pôvodného stavu ho opravuje partia dobrovoľníkov z OZ B-S-6 Vrba.

B-S-7 “Cvičistište”

Názov dostal podľa využí-

B-S-4 “Lány”

Pri vychádzaní z Pečnianskeho lesa sa cez staré dunajské rameno dostaneme k bunkru B-S-4. Ten dostal svoje meno podľa lánov polí, ktoré viedli až k Viedenskej ceste. Vznikol za sedem dní v januári 1937 a bol vybudovaný v 2. triede odolnosti. Nachádzal sa na okraji lesa, bol teda viac ohrozený. Strop mal hrúbku 200 cm a čelná stena až 220 cm. Posádku tvorilo 27 mužov. Hlavnú výzbroj štvorky tvorilo guľometné dvojča, na ľavej strane však pribudol protitankový kanón. Všetky zbrane, pre-kažky a vybavenie si môžete v tomto bunkri aj naživo pozrieť.

vania lokality, ktorá dodnes nesie pomenovanie Vojenský dvor. Ide o prvý objekt na pravom brehu Dunaja vybetónovaný koncom októbra 1933. Posádku tvorilo 6 mužov s dvoma ťažkými guľometmi.

B-S-9 “Kittsee”

Nachádza sa neďaleko Kopčianskej ulice. Stojí tesne vedľa cesty, ktorá vedie do Kittsee. Bol postavený ako druhý bunker v Petržalke v novembri 1933. Rovnako ako B-S-7 má len jednu miestnosť s tromi striedňami.

Na streche bunkra bol postavený malý drevený domček fungujúci ako strážnica a zároveň ako maskovanie. B-S-9, patrí spolu s B-S-4, 7 a 8 do vlastníctva Vojenského historického ústavu. Sú to jediné objekty, ktoré si štát ponechal.

B-S-11 “Janík” - zničený

Stál v mieste dnešnej autobusovej zastávky na Lie-tavskej ulici. Musel ustúpiť výstavbe sídliska.

B-S-12 “Oroszvár” - zničený

Objekt z roku 1933 stál v blízkosti Chorvátskeho ramena pri starej ceste na Rusovce (po maďarsky Oroszvár). Stál na dnešnej Betliarskej ulici v mieste križovatky, resp. odbočky k nemocnici Antolská.

B-S-13 “Stoh”

Za poliklinikou Procare, v tesnej blízkosti mosta cez Chorvátske rameno sa nachádza ďalší pechotný ‘sруб’. Tento je z marca 1937. Bunker bol za socializmu armádou opustený ako jeden z prvých, keď po premostení Chorvát-

B ako Bratislava, S ako sруб

Termín „sруб“ pochádza z 15. storočia, označovalo sa ním opevnené drevozemné postavenie v období husitských vojen.

Za týmto označením nasledoval krycí názov objektu, ktorými posádky jednotlivé bunkre nazývali. Vždy vychádzali z charakteristického alebo krajinného prvku v okolí.

Číslo určovalo jeho poradie v línii.

Prvé pevnostné objekty vznikli už medzi rokmi 1933-1935. Do jesene 1938 bolo petržalské opevnenie kompletne stavebne dokončené.

skeho ramena stratil možnosť výstrelu. „Jeho zostávajúce vybavenie putovalo do pevnostného múzea v Darkovičkách. To sa, žiaľ, o vybavení ostatných bunkrov v Petržalke nedá povedať. Po opustení armádou boli postupne rozkradnuté a dnes môžeme ich vybavenie obdivovať v súkromných zbierkach a múzeách v zahraničí,“ hovorí v dokumente Martin Kubala.

B-S-14 “Duna”

Z roku 1934. Nachádza sa už za hrádzou v záplavovej zóne a je v súkromnom vlastníctve.

B-S-15 “Ostrov”

Uzatvára líniu opevnenia. Jediný jednopodlažný ťažký objekt v Petržalke bol vybetónovaný vo februári 1937. Nachádzal sa na ostrove vytvorenom dunajským ramenom, ktoré bolo šťastie zasypané kvôli prístupu. Mal protitankový kanón spriahnutý s ťažkým guľometom, ktorý mal výstrel priamo na Dunaj proti prípadnému úderu flotily z Maďarska. Vpravo mal ťažký guľomet umiestnený v kupole podobne ako B-S-13. Po súhlase majiteľa bola z tohto objektu v roku 2018 vybúraná strieľňa pre pôvodný protitankový kanón – posledná v Petržalke. Bola prevezená a zabudovaná do objektu B-S-4, kde ju dnes môžeme vidieť spolu s pôvodným protitankovým kanónom – jediným exemplárom na Slovensku.

Upravený a krátený text: Martin Kubala
Foto: archívne foto: OZ Múzeum petržalského opevnenia, aktuálne foto: Lubomír Deák
OZ Bratislava a jej Premeny, Martin Kleibl

B-S-10 “Tři hranice”

V poli za železničnou traťou, v tesnej blízkosti diaľnice D2 sa nachádza najväčší zo starých objektov. Pochádza z rokov 1934-35. Názov získal podľa stretu štátnych hraníc Československa, Rakúska a Maďarska, ktoré sa pred vojnou nachádzalo práve tu. Bunker je v súkromnom vlastníctve, od roku 2017 ho opravovalo pár dobrovoľníkov, koncom septembra 2023 ho symbolicky kolaudovali a ponúkli možnosť prenajať si ho na noc. Bohužiaľ, už o rok im dvakrát za sebou vykradli kontajner, ktorý bunker zásobuje solárnou energiou. Zostali bez vody a elektriny. „Plánujeme ho na jar znova ‘spojazdniť’ a poriadne zabezpečiť,“ povedal nám jeden z dobrovoľníkov Martin Kleibl.

VÝKUP

MINCE - BANKOVKY

0902 168 083www.horinka.sk

Novinky na Pankúchovej

V najbližších dňoch by mala byť slávnostne otvorená Športová hala na Pankúchovej a zdá sa, že v tomto roku dôjde konečne aj k modernizácii vonkajšieho areálu ZŠ Pankúchova.

Kolaudácia športovej haly prebehla 23. decembra 2024, mestská časť už rieši len detaily pred otvorením. Jednou z podmienok schválenia výstavby haly bolo aj vytvorenie multifunkčného ihriska na školskom dvore ZŠ Pankúchova 4. Mestská časť sa

zapojila do výzvy MIRRI a žiadala o dotáciu na revitalizáciu, nezískala ju však. „Následne sa MČ uchádzala o finančné prostriedky prostredníctvom Rady partnerstva BSK cez Program Slovensko a výzvu Kvalitné a inkluzívne vzdelávanie. MČ získala dotáciu vo

výške 323 800 €, realizácia je naplánovaná na rok 2025. Predmetom projektu je modernizácia vonkajšieho areálu ZŠ Pankúchova – atletický ovál (bežecký ovál, rovinka na krátke trate, skok do diaľky –

doskočisko) a exteriérová eco učebňa,“ píše sa v dokumente Kontrola plnenia uznesení Miestneho zastupiteľstva mestskej časti Bratislava - Petržalka k 31.01.2025. (pn)

foto: in

Kniha s fotkami miest, kde ste vyrastali

Fotograf Juraj Bartoš bol jedným z prvých obyvateľov a tiež fotografov sídliskovej Petržalky. Traja umelci aktuálne pripravujú vydanie knihy Juraj Bartoš: Petržalka, ktorá prináša komplexne spracovaný archív jeho fotografií z Petržalky z obdobia rokov 1977 – 2004, kedy na sídlisku žil. Môže-ťe ju získať medzi prvými.

dozrejú, banálne veci budú zrazu významnejšie, pretože v kontexte času prehovorila o dobe, v ktorej sme žili.“

Vtedy ste zriedkavo videli niekoho prechádzať sa a fotiť na sídlisku, ale ľudia sa v tej dobe foteniu nebránili. „Naopak, ochotne aj zapózovali. Dokonca, keď som zaklopal niekomu na dvere, že si ich chcem nafotiť, ako žijú, otvorili, pozvali ma dnu, tešili sa, že ich fotím.“

Kniha, ktorú pripravuje Mar-

tin Kleibl - fotograf a zakladateľ OZ Konduktor, ktoré sa venuje výskumu Petržalky, vizuálna umelkyňa Zuzana Pustaiová a ilustrátorka a grafická dizajnérka Michaela Chmelíčková, prináša výber fotografií z takmer 30 rokov fotografovania jednej bratislavskej mestskej časti. Kniha by sa mala čitateľom dostať do rúk v apríli 2025. Ak chcete byť medzi nimi, môžete ju ešte pár dní podporiť na stránke <https://donio.sk/kniha-juraj-bartos-petrzalka>. (in) foto: archív M. K.

Zmena dopravy na Znievskej

Zjednosmernením Znievskej chce mestská časť predísť porušovaniu zákona o cestnej premávke, a tým zaistiť plynulosť a bezpečnosť premávky.

Pri obojsmernej premávke tam totiž doteraz autá stáli v rozpore so zákonom. Ten hovorí, že „pri stáť musí zostať voľný aspoň jeden jazdný pruh široký najmenej 3 metre pre každý smer jazdy.“

Po novom tak budú môcť vodiči i vodičky parkovať po oboch stranách legálne. Ešte donedávna na ceste dochádzalo ku kolíznym situáciám kvôli prechádzaniu áut z oboch smerov. „Neraz sa mi stalo, že som sa dostal do stretu s iným autom, ktoré nebolo schopné ani vycúvať,

ani zaparkovať na voľné miesto. Musel som cúvať ja,“ domnieva sa obyvateľ Znievskej Matúš B. „Boli prípady, kedy sa mi to stalo trikrát počas jednej snahy prejsť ulicou, takže za mňa určite dobré riešenie.“

Jednosmerná cesta na Znievskej je súčasťou plánovaného projektu zónovania časti Lúky 1, 2 a 3. Na jar 2025 budú zrealizované aj samotné parkovacie státi. V úseku jednosmerky ich bude vytvorených 58. (mh, pn)

foto: Matúš Husár

Prečo práce na Braníku stoja?

V septembri minulého roka schválilo mestské zastupiteľstvo žiadosť Petržalky o zverenie budovy Braníka a pozemku pod ním do správy mestskej časti. Poslanec Juraj Mravec sa v interpelácii pýtal starostu Petržalky Jána Hřčku, čo odvtedy mestská časť v súvislosti s Braníkom podnikla. Výsledok je prekvapivý.

Poslanec Juraj Mravec v interpelácii žiadal sumarizáciu činností, prác za rok 2024 na objekte Malý Braník na Víglávskej ulici, zaujímalo ho, ako pokročila alebo kedy je plánovaná kontrola statiky, vypratávanie a sanácia priestoru a tiež plán činností na rok 2025. „Starosta v januárovej odpovedi uvádza: „Vo vzťahu k objektu Braník bol s hlavným mestom podpísaný Protokol č.11 88 0552 24 00 o zverení majetku hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy a s ním súvisiacich práv a záväzkov do správy Mestskej časti Bratislava-Petržalka dňa 14.11.2024, pričom doposiaľ neprišlo k fyzickému prevzatíu objektu, z dôvodu neúplnosti podkladov zo strany hlavného mesta. Mestská časť vzhľadom na uvedené v roku 2024 nevynaložila na revitalizáciu objektu žiadne finančné prostriedky. V čase prípravy rozpočtu mestskej časti na rok 2025 nebol objekt MČ zverený a nebolo jasné či k zvereniu pride. Z vyššie uvedeného nebolo v roku 2025 plánované vyčlenenie finančných prostriedkov a s tým súvisiacich činností a prác. V súčasnosti platí rozpočtové provizorium. Vedenie MČ plánuje čerpať financie na revitalizáciu objektu z externých zdrojov a podieľať sa na nej formou spoluúčasti, pričom k dnešnému dňu nie je známy konkrétny zdroj financovania.“ (pn)

JTRE predáva multifunkčné budovy v Downtown Yards

Blok 4 v Downtown Yards ponúka päťpodlažnú budovu na predaj s plochou 1700 štvorcových metrov.

Architektonicky atraktívne multifunkčné budovy budú priamo v bratislavskom downtowne na hranici Starého Mesta a Ružinova. Splňajú všetky nároky na moderné a komfortné podnikanie či investíciu a predstavujú výnimočnú príležitosť pre tých, ktorí hľadajú strategickú polohu, multifunkčné využitie a flexibilné prostredie.

V ponuke na podnikanie vo vlastnej budove sú:

- BLOK 1** – trojpodlažná budova na predaj s plochou 700 štvorcových metrov
- BLOK 3** – štvorpodlažná budova na predaj s plochou 1400 štvorcových metrov
- BLOK 4** – päťpodlažná budova na predaj s plochou 1700 štvorcových metrov

KANCELÁRSKE JEDNOTKY na prvom poschodí pozdĺž všetkých rezidenčných blokov rôznych veľkostí a zaujímavých dispozícií od 27 štvorcových metrov až po celé poschodia.

Architekti navrhli päť samostatne stojacich nízkopodlažných multifunkčných objektov od Plátenickej ulice, čím vytvoria prirodzený prechod

od pôvodnej zástavby rodinných domov smerom k výškovým budovám. Zároveň prispievajú k občianskej vybavenosti územia pestrou paletou obchodných prevádzok, služieb a administratívnych priestorov. Jedným z nich bude napríklad aj zdravá materská škola realizovaná z dreva v pasívnom štandarde.

Multifunkčné butikové budovy majú širokú škálu využitia. Buď ako klasické kancelárske priestory alebo obchodné prevádzky vhodné pre kliniky krásy, zubné ambulancie, predajne bicyklov, showroomy či kombináciu týchto možností. Flexibilné rozloženie interiérov umožňuje prispôbiť budovy presne podľa potrieb a preferencií daného segmentu, pričom objekty sa predávajú ako shell & core.

Downtown Yards ponúka priestranné a elegantne navrhnuté kancelárske priestory, moderný dizajn, kvalitné materiály a ergonomické riešenia. Administratívne priestory budú vybavené pokročilými technológiami zameranými na udržateľnosť a energetickú efektívnosť. Inteligentné osvetlenie, klimatizácia s nízkou spotrebou energie a systém rekupe-

Projekt Downtown Yards od skúseného developera JTRE vyrastá na pozemku medzi Košickou, Prístavnou, Plátenickou ulicou a Mlynskými nivami a bude vstupnou bránou do rozrastajúceho sa moderného centra Bratislavy. Zelená mestská štvrť s architektúrou v londýnskom štýle premení nevyužívanú bývalú priemyselnú lokalitu na nový plnohodnotný priestor s vyváženým mixom bývania, práce, oddychu, vybavenosti a rozmanitých verejných priestorov. Okrem 656 rezidiencií ponúka developer na predaj tri samostatné multifunkčné budovy a na prvom poschodí každého rezidenčného bloku i kancelárske jednotky.

rácie vzduchu prispievajú k zdravému a ekologicky šetrnému pracovnému prostrediu. Budovy budú vybavené najnovšími bezpečnostnými systémami vrátane 24-hodinového monitoringu, bezpečnostných vstupov a požiarneho zabezpečenia. Pohodlné parkovanie pre zamestnancov a návštevníkov priamo pri budove zabezpečí bezproblémový prístup k pracovným priestorom.

Výborná dopravná dostupnosť je jednou z kľúčových výhod projektu Downtown Yards, keďže je priamo napojený na hlavné mestské obchvaty a dopravné uzly, čo umožňuje jednoduchý a rýchly prístup z rôznych častí mesta aj okolitých oblastí. Blízkosť zastávok verejnej dopravy zabezpečuje pohodlné spojenie pre zamestnancov aj klientov. Široká občianska vybavenosť vzhľadom na pešiu dostupnosť bratislavského downtownu či štvrte Eurovea City je samozrejmosťou, keďže je Downtown Yards situovaný v blízkosti všetkých dôležitých služieb a zariadení. ■

www.bratislavaoffices.sk
www.d-y.sk

Najväčší hriech podľa čalúnnika?

Sadnúť si na laktovú opierku

„Keď nás majster videl sedieť na laketničku, alebo ešte horšie, na hotovom výrobku, hádzal po nás všetko, čo mal po ruke,“ spomína čalúnnik Michal Bihari na svoje učňovské časy. „Dodnes si to nedovolím. Možno čakám, odkiaľ vybehne majster,“ smeje sa.

Vzorkovník s látkami

◀ V škole sa naučil všetko od pribíjania klincov, cez šitie na stroji až po výrobu matracov.

alebo tí, čo si kúpili sedačku na mieru či susedia spoza hraníc. Vďační sú chovatelia psov a mačiek kvôli roz-driapanému čalúneniu či dverám alebo eko nadšenci, ktorí nechcú nakupovať nové vždy, keď sa pokazí to staré. „Občas príde zákazník, ja mu nacením renováciu a on povie, že za tú cenu si môže kúpiť novú sedačku. Určite áno. V obchodoch, kde to je

žia staršie veci. „Potenciálni zákazníci sa však často zobudia tesne pred Veľkou nocou a Vianocami a chcú prečalúnenie hneď. To je, bohužiaľ, zriedkakedy možné. Pracujem sám, snažím sa vyhovieť každému, ale nie vždy sa to podarí.“ Kto sú jeho klienti? Často ľudia, ktorí majú vzťah k starému nábytku

skôr o kvantite ako o kvalite. Keď rozoberám nábytok, vidím, aký materiál bol použitý a keď tam sú pásiky z pneumatickej ako popruhy alebo drevotrieska aj na záťažových plochách, kam patrí masív, tak to nie je kvalitný výrobok. Títo predajcovia nerobia servis, a tak ich klienti prídu za mnou. Lenže niektoré tie sedačky sú také nekvalitné, že servis je drahší ako pôvodná cena,“ konštatuje čalúnnik.

Aj preto ľudia lipnú na starom nábytku. Nielen z nostalgie. „Konštrukciu majú stále dobrú, určita si tvrdosť molitanu, nájdu látku zo vzorkovníka a sedačka im vydrží dvakrát toľko ako lacná, hoci nová z obchodu,“ garantuje Michal Bihari a tvrdí, že rozdiel medzi čalúnnikom a obchodom cítite aj na molitane. „Keď sa ku mne zákazník o 5-6 rokov vráti a povie, že chce vymeniť látku, ale molitany sú stále super, viem, že to robím dobre.“

To je premena!

ako vyzeralo kedysi a čalúnnik doň viazal aj pružiny, ktoré dnešné sedačky už nepoznajú.

Nie všetci sú však za vintage ochotní platiť. „Keď klient skonštatuje, že staré kreslo za tú cenu radšej vyhodí na zberný dvor, zastavím sa preň a prečalúním ho podľa seba. Nechcem, aby skončilo na smetisku. Dám naň reťazník ako do vaty.“ Tvrdí, že pohodlie starých kresiel a sedačiek je neporovnateľné s tými aktuálnymi. „Nepohodlie ho predat,“ hovorí Michal Bihari a mne napadne, že svoju robotu má fakt rád.

Pýtam sa ho, či si aj on vo svojom remesle všimol, že dnes sme všetci Google odborníci na všetko. Narážam na videá, kde váš gauč získa novú tvár vďaka kusu nalepenej koženky. Michal Bihari sa rozosmeje: „Samozrejme. Niektorí ľudia sa ma pýtajú, či nemám nalepovaciu koženku, ďalší žiadajú, aby som im ju nalepil na gauč a ďalší, aby som im ten polepený gauč opravil.“

Spomína na klientov, ktorí na youtube videli, ako možno svojpomocne očalúniť dvere proti huku a prefukovaniu. „Prídem k nemu, chytím sa za hlavu a on mi hovorí, že na

videu to vyzeralo jednoducho... Tí, ktorí sa učia na vlastných chybách sú tiež zákazníci,“ konštatuje a pokračuje: „Niekdedy, keď robím vchodové dvere, vlastník na mňa pozerá a nadohudne pocit, že je to jednoduché a druhé dvere zvládne aj sám. A potom mi volá, aby som mu ich prišiel opraviť.“

Pekná, ale fyzicky náročná

Náš rozhovor prerušuje zákazník, ktorý priniesol malú pozornosť ako vďačnosť za odvedenú prácu. „Moja robota je pekná, môžem v nej tvoriť, baví ma, hoci je často fy-

zicky náročná,“ hovorí Michal Bihari a dodáva, že problém nie je, že má mozole, dopíchané prsty a dorezané ruky, ale často vláči ťažké kusy nábytku, ktoré naňho v okamihu nepozornosti môžu spadnúť. „Tak som skončil na operačnom stole so zlomenou kľúčnou kosťou a laktovým kĺbom, natrhnutými šlachami a bicepsom...“

Čalúnnikov, ktorí sa v škole naučili všetko od pribíjania klincov, cez šitie na stroji až

po výrobu matracov, ubúdajú. „Naša generácia starne a nemá nás kto nahradiť. Ja by som si aj rád niekoho vychoval, ale mladí dnes nemajú záujem robiť manuálne,“ dodáva Michal Bihari.

Čo nás čaká, keď jeho generácia odíde do dôchodku? Zostane nám len kupovať veci na jedno použitie? Alebo bude renovácia taká drahá, že sa stane luxusom? (in)

foto: Martin Kleibl, archív M. B.

Článok vznikol v spolupráci so stránkou www.kdemaju.sk, ktorá mapuje vyše tisíc prevádzok a služieb v Petržalke.

kdemaju.sk

Kluby ZDRAVIA

Vždy o 18:00 hod. / Vstup VOLNÝ!

V PETRŽALKE v roku 2025

- 20. 2. NEPLYTVAJTE SILY NA TO, ČO NEDOKÁŽETE OVPLYVNIŤ**
Mgr. Karol Badinský
- 20. 3. ČO JEŠ? - VITTANIER - VARÍME SPOLU A ZDRAVO**
Viera Kernová, lektorka OZ Život a zdravie
- 24. 4. CHLOROFYL - ZÁZRAK ŽIVOTA**
RNDr. Ľubka Ludhová
- 22. 5. NESNAŽTE SA ZAVŤAČIŤ VŠETKÝM**
Mgr. Karol Badinský

KDE: Wolkrova 4, BA - Petržalka (v zasadačke na prízemí)

Kontakt: Mgr. Juraj Turóci | 0948 526 722
bratislava.dotknisaneba.sk

Život a zdravie

REVOLÚCIA SA ZAČALA

NOVÝ CITROËN C3

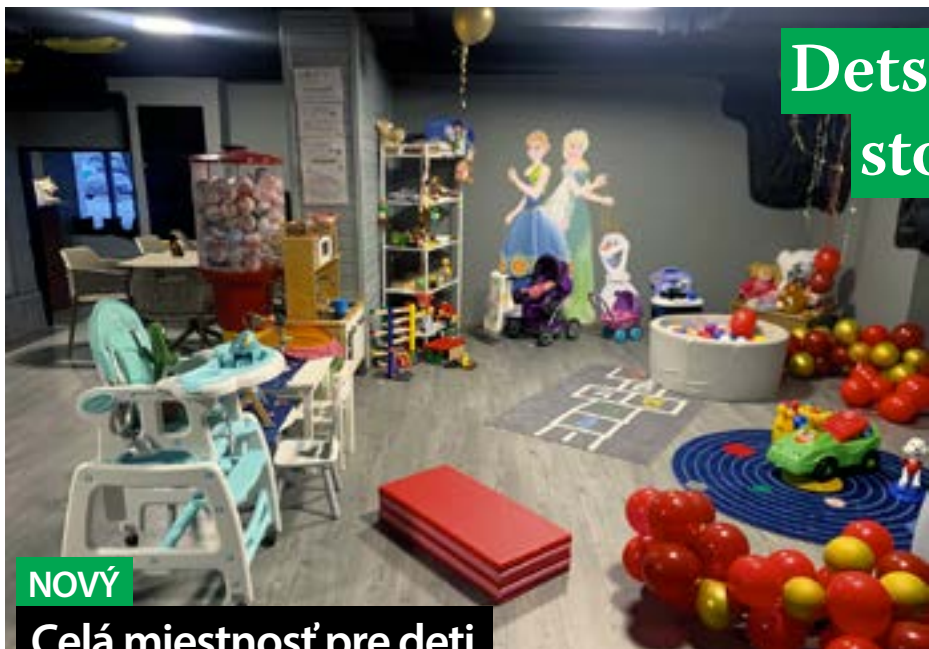
UŽ OD
14 490 €

BENZÍN AJ ELEKTRICKÝ

CITROËN partner TotalEnergies

Uvedená cena je s DPH, pre verziu YOU. PureTech 100 S&S BVM6 po odpočítaní bonusu Citroën Privilege od CITROËN FINANCIAL SERVICES. Mix spotreba a emisie CO₂ podľa WLTP: 5,6 l/100 km a 126 - 127 g/km. Viac na www.citroen.sk

MOTOR PARTNER, Panónska cesta 22, 851 04 Bratislava-Petržalka

Detský kútik, to nie je len stolček v rohu kaviarne

NOVÝ

Celá miestnosť pre deti

DVORY beer & restaurant, Mánesovo námestie 5

Príhodnotná reštaurácia, ktorú po kompletnej rekonštrukcii otvorili v decembri 2024, ponúka pre rodičov s deťmi doslova malú herňu so stolmi na sedenie. Výhodou je, že je oddelená od reštaurácie, ide o samostatnú miestnosť so

štyrmi stolíkmi, kde majú rodičia svoje deti stále na očiach. Päť rokov bol tento priestor zatvorený, čo miestnych príliš nenadchýnalo, bolo tu pusto a neporiadok. Aktuálne získali reštauráciu s výberom jedál z jedálneho lístka, obedovým aj det-

ským menu a najmä pizzou. „Ak by chcel niekto u nás robiť detskú oslavu, nie je problém. Za prenájom priestoru poplatok nepýtame. Detaily oslavy môžete riešiť s prevádzkarom,“ hovorí Jarmila Drážovská. Otvorené je denne od 10h do 22h.

Pozvánka už na raňajky

Karolínka Café & Bistro, Humenské námestie

„Karolínka je veľmi strategicky situovaná kaviareň s občerstvením pri škôlke. Majú preto štedré vonkajšie verejné ihrisko a fajn herničku vnútri,“ píše jedna z návštevníčok na sociálnej sieti. Ďalší si pochvalujú možnosť

dať si tu nielen denné menu, ale už aj raňajky a prípadne aj sedieť pri počítači zatiaľčo sa ich dieťa hrá vedľa.

Táto kaviareň pre rodiny s deťmi funguje štyri roky a za ten čas tu vznikla aj komunita rodičov, ktorí ju nav-

števujú pravidelne aj vďaka rôznym akciám. V lete sa vo veľkorysom areáli hneď vedľa prevádzky konajú aj letné tábory a, samozrejme, detské oslavy. Tie je možné zrealizovať aj v zime, za prenájom sa neplatí. Otvorené je denne od 8h do 19.30h.

STARO-NOVÝ

Chcú vytvoriť komunitné centrum

Bubbles 2.0, Gercenova 4

Kaviareň, ktorá koncom minulého roka zmenila majiteľa, zrenovovala aj detský kútik a pridala nové hračky. Ich víziou je byť prorodinnými a vytvoriť v prevádzke komunitné centrum s workshopmi či tvorivými dielňami pre deti, aby to nebolo len o sedení na káve. Detské oslavy si môžete objednať vopred, ak si

chcete rezervovať celý kútik, je to za poplatok. Tortu si môžete doniesť aj vlastnú, ale ponúknú vám možnosť ju zabezpečiť. V kaviarni sú v ponuke čerstvé koláčiky aj rôzne snacky ako panini, focaccia či muffiny. „Chodí k nám veľa oteckov s potomkami, možno

aj preto, že máme v ponuke aj remeselné pivo,“ hovorí Valentína Klamová. Cez týždeň majú otvorené od 9h do 21h, v sobotu od 10.30h, v nedeľu od 11h do 21h.

Petržalskí rodičia vítajú najmä v zime každú prevádzku, kde si môžu v pokoji posediť na káve a ich dieťa má priestor pre hru, ktorá neobmedzuje iných návštevníkov. Tu je zopár tipov.

STARO-NOVÝ

Priekopník chystá zmeny

Kaviareň MONSTERS cafe and bar, Rusovská cesta 54

Kaviareň, ktorá medzi priekopníkmi v poskytovaní komfortu pre rodičov s deťmi zmenila koncom roka 2024 majiteľa a po jedenástich rokoch chystá vo februári rekonštrukciu jedného z dvoch detských kútikov, ktorými disponuje. Preč pôjdu schody, zmenia sa tapety, osvetlenie, chystajú kompletnú výmenu hračiek, nahradia ich drevené. Pribudnúť by mali aj nové nápoje a jedlá.

„Reflektujeme na potreby moderných mamičiek,“ hovorí Erik Habán a dodáva, že do začiatku letnej sezóny prejde premenou aj exteriérové ihrisko, pribudnú nové preliezky, šmykľavky a herné prvky pre väčšie deti. Ihrisko na terase by malo byť kryté a oplotené, čím sa zvýši komfort pre rodičov. Otvorené je od pondelka do štvrtka od 8.30h do 20h, v piatok až nedeľu od 9h do 21h.

Za poplatok

Detský kútik MIRACOLO, Fedinova 20

Miracolo funguje od roku 2012. Na kávu, koláčik či snack si tam môžete zájsť od pondelka do piatka od 15h do 19h, cez víkend od 10h do 18h. Kútik má preliezkový systém, hračky aj priestor na sedenie. Dieťa do 12 mesiacov má vstup zdarma, staršie platia za prvú hodinu 4 eurá, každá ďalšia začatá hodina stojí tri eurá. Prevádzka sa špecializuje na organizá-

ciu detských osláv. Môžete si vybrať malú párty (do 7 detí/20 eur na dieťa), strednú (do 12 detí má dve hodiny kútik len pre seba, v cene 160 eur sú aj pochutiny, výzdoba, nápoj pre deti) alebo veľkú párty do 18 detí. Animátor je za príplatok 20 eur/hodina. Doobjednať sa dá aj občerstvenie.

(in)

foto: archív prevádzok

Tvorte s nami Petržalské noviny

Chcete sa s nami podeliť o radosť, skúsenosť či o to, čo vás v Petržalke trápi? Píšte, pýtajte sa, komentujte na mejl petrzalskenoviny@gmail.com alebo na našom Facebooku www.facebook.com/petrzalske.noviny.

Z REDAKČNEJ POŠTY

Ukradnutá tabuľa

Takto si tu fungujeme – časť obyvateľov tvorí, časť obyvateľov ničí. V sobotu 18. januára v noci niekto ukradol pamätný stĺp železnej opony z Parku obetí hraničiarov. Na čo dnes do týchto slúži? Má ho vy-

stavený doma v obývačke? Alebo sa pokúša speňažiť kus ostnatého drôtu, ktorý bol jeho súčasťou? Nebol to originál, ale reprodukcia... Toľko márneho úsilia nadšencov, ktorí stĺp osadili... Je to smutné.

Ingrid

Na čo slúžia?

né výhody – vďaka skráteniu priechodov prejdú peši cez cestu rýchlejšie a na vozovke sú kratšie, zároveň po úprave geometrie odbočovacích pruhov jazdia vozidlá cez križovatku pomalšie.“ Do ZŠ Černyševského totiž deti dovtedy prechádzali cez priechody, ktoré merali takmer 23 metrov. Prechádzanie cez vozovku uľahčujú aktuálne peším aj stredové ostrovčeky.)

Aký zmysel majú zelené pásy a plastové kužele na križovatke Muchovo námestie a Farského? Vysvetlite?

Ján

(pozn. red. V magistrátom časopise in.ba to mesto vysvetľuje znížením rizikovosti pre chodcov a najmä pre deti. „Vysunutú nárožia majú hneď dve bezpečnost-

Príďte si pozrieť fotografie začiatkov sídliska

Pri príležitosti 50. výročia nového sídliska Petržalka boli v roku 2023 na Námestí obetí hraničiarov vystavené na baneroch fotografie, ktoré dokumentujú začiatky novej Petržalky. Jednej obyvateľke „účka“ na Farského 4-12 sa tak

páčili, že sa rozhodla požičať si ich od usporiadateľov a osadiť ich na plot detského ihriska v ich vnútrobloku. Výstava tak žije ďalej a ktokoľvek sa môže prísť pozrieť na staré fotky sídliska a porovnať lokácie so súčasnosťou.

Čitateľka

Cyklisti, pozor!

Na novovybudovanej križovatke pred Medissimom, z Lietavskej smerom doprava na Jantárovu cestu, som si všimol toto prudké zakončenie cyklo cesty. Ľutujem vopred všetkých cyklistov, ktorí túto časť nebudú poznať alebo neodhadnú rýchlosť. Najmä tých, ktorí

jazdia s tretrami pripútanými k cyklo pedálom. Ja tak jazdím a odhadujem, žeby som bezpečne skončil na zemi.

Martin

PETRŽALSKÉ NOVINY

čítajte aj na webe

www.bratislavskenoviny.sk

20.1. Po: 19:00 Biskupská komédia v trojke Zuzana Jarková, Miroslav Lajb, Martin Myšák

21.1. Ut: 19:00 SOBAŠŇY LIST Martin Mihalčák, Soňa Norisová, David Hurd, Dominika Ziaranová

30.1. St: 19:00 Milenec Jarmila Drážovská, K. Hlavka, M. Gála, P. Partlová, D. Ziaranová, M. Mihalčák, R. Kell, Soňa Ferencová

17.2. Po: 19:00 Hráme pre Vás v DK Ružinov! Teatro Bratislava s.r.o. DK Ružinov, Ružinovská 28 820 09 Bratislava

31.1. Pt: 19:00 Katarína Ivanová, Tomáš Palonder, Marcel Ochranek, Miroslav Lajb, Partlová

4.2. Ut: 19:00 DERNIÉRA Mandarinková Izba

18.2. Ut: 19:00 Podfuk

19.2. St: 19:00 V alternatívnych účinkujúcich: M. Ochranek, P. Kráľovič, K. Hlavka, D. Ziaranová, O. Szabo, M. Majesky, P. Bublík, J. Valocka, L. Vrablicová, J. Hrdka, E. Partlová

2025

Nechodia vám Petržalské noviny? Kontaktujte nás: t. č. 02 3268 8830, email: redakcia@banoviny.sk

PETRŽALSKÉ NOVINY

14. 2. 2025 • vychádzajú 31 rokov • číslo 2 ISSN: 1338 - 1997 • Evidenčné číslo: EV 5665/18

VYDAVATEL: NIVEL PLUS s.r.o., Ivanská cesta 2D, 821 04 Bratislava • IČO: 35712058 • REDAKCIA: Ivanská cesta 2D, 821 04 Bratislava, email: jarunkova@banoviny.sk, tel.: 0918 095 649, Šéfredaktorka: Ingrid Jarunková • Inzercia: 0903 740 773, email: szedlarova@banoviny.sk • web: www.banoviny.sk • TLAČ: MAFA a.s., tlačiareň PR reklama je graficky vyznačená ■. Neobjednané príspevky nevraciame a nehonorujeme.

© 2013 Autorské práva sú vyhradené a vykonáva ich vydavateľ. Autori článkov si v zastúpení vydavateľom vyhradzujú právo udeľovať súhlas na rozmnožovanie a verejný prenos článkov. Vydavateľ nedal súhlas na monitoring tlače.

TRIV BYTY • KANCELÁRIE • TREZORY • KLAVÍRE

ŠTAHOVANIE.sk

NÁKLADNÁ DOPRAVA
EXPORTNÉ BALENIE
SKLADOVANIE

0905 616 329
02/ 6542 2387

Z utiahnutého dievčaťa významná slovenská maliarka

Zuzana Medvedová bola jednou z prvých slovenských maliarok. Po Nežnej revolúcii po nej pomenovali v petržalskom Ovsišti jednu z ulíc.

sa vrátila domov. V roku 1923 sa jej podarilo odísť späť do Prahy, zložiť prijímacie skúšky a zapísať sa na Akadémii výtvarného umenia. V Prahe študovala u portrétistu Maxa Švabinského a u profesora Jakuba Obrovského. Jednu z najvýznamnejších samostatných výstav v tridsiatych rokoch mala Zuzka Medvedová v Trenčíne roku 1934. V auguste 1942 sa maliarka odsťahovala z Petrovca do Bratislavy. 85-ročná Zuzka Medvedová sa plánovala natrvalo vrátiť do Petrovca, zdravie jej to však neumožnilo. Zomrela v Pezinku 1. februára. Jej umelecké dielo v Petrovci ochraňuje Galéria Zuzky Medvedovej, otvorená 1. júla 1989.

(mč)
foto: www.muzeumslovakov.rs, SNG

V druhej polovici 70-tych rokov 20. storočia pri výstavbe panelového sídliska mala ulica názov podľa Márie Majerovej - českej spisovateľky a komunistickej političky. Od 1. apríla 1991 podľa Zuzky Medvedovej slovenskej akademickej maliarky a ilustrátorky z Vojvodiny. Medvedová sa narodila 5. októbra 1897 v Báčskom Petrovci v roľníckej rodine, čo v podstatnej miere ovplyvnilo jej výtvarnú tvorbu. Bola utiahnutým dievčaťom, čo sama pred rokmi priznala. „Ako malá som sa utiahla a najradšej som bola sama. Premýšľala som nad všetkým. Ako zlepšiť a urobiť krajším všetko, čo ma obklopovalo a často som z nepochopiteľných príčin plakávala, nešťastná, že nevedia, prečo som nešťastná, skrátka svetobôl, pre nič za nič,“ povedala pred rokmi v rozhovore pre Slovenský rozhlas. Širšia verejnosť si ju ako nádejnú výtvarníčku prvýkrát všimla počas Národného zhromaždenia, teda na prvých Slovenských národných slávnostiach v Petrovci 28. augusta 1919

Mladík

Byty pre matky s deťmi v núdzi

Od 3. februára prebieha v dome na Medvedovej rekonštrukcia priestorov. Potrvá 12 týždňov. Nemá to však nič spoločné s plánovanou miliónovou investíciou, ktorou by sa mali odstrániť systémové poruchy v dome so sociálnymi bytmi, ktorý patrí mestskej časti.

Od januára je mestská časť Petržalka v rozpočtovom provizóriu. „To znamená, že nemôže prekročiť jednu dvanásťtinu minuloročného rozpočtu, čo predstavuje zhruba 6 miliónov eur mesačne na bežné výdavky. Nevýhodou takéhoto hospodárenia je, že nemôžeme čerpať kapitálové výdavky, čiže do schválenia rozpočtu sú pozastavené všetky nové investičné projekty, ktoré neboli v minulom roku schválené alebo rozbehnuté,“ informovala nás hovorkyňa Petržalky Mária Halašková.

Prečo sa to netýka rekonštrukcie na Medvedovej? „Uvedené práce na bytovom dome Medvedova boli schválené v roku 2024 v rámci financovania prostredníctvom ŠFRB, jedná sa o vopred dohodnuté úpravy priestorov, ktoré sú dlhodobé v nevyhovujúcom stave,“ reagovala Zuzana Grečová, vedúca finančného oddelenia Petržalky.

Hovorkyňa Petržalky k tomu dodáva, že aktuálna rekonštrukcia, ktorej sú-

časťou budú búracie práce, vyspravenie podláh, stien stropov, výmena dverí či výmena elektroinštalácií, nie je súčasťou projektu „Odstránenie systémových porúch a obnova bytového domu Medvedovej 21“. Na ten bolo v ešte neschválenom rozpočte na rok vyhradených cca 3,7 milióna eur. V dokumente Odpočet investičného plánu pre rok 2024, ktorý na februárové zastupiteľstvo dostali poslanci sa k Medvedovej píše, že „ŠFRB schválil len časť prostriedkov (cca 10 percent), realizácia sa pravdepodobne odsunie až po získaní externého financovania vo väčšej miere“.

Aktuálny projekt má názov „Zmena účelu využitia spoločných priestorov – núdzové bývanie BD Medvedovej 21“. Po jeho ukončení tu nájde priestor 18 klientov. Zariadenia núdzového bývania a Útulku, ktorý prevádzkuje Stredisko sociálnych služieb Petržalka a zriaďovateľom je mestská časť.

(in)

foto: Marian Dekan

Basketbalu sa darí aj v digitálnej dobe

Basketbal je šport dostupný takmer každému. Finančne nie je náročný, stačí lopta a kôš a môžete hrať. V Petržalke sa basketbal teší záujmu mladých. O tom dievčenskom sme sa zhovárali s Romanom Barčákom, šéftrenerom BKM Petržalka – Five Stars.

Doménou vášho basketbalového klubu sú dievčatá. Aký je záujem? Hlasi sa v dobe sociálnych sietí dostatok mladých?

S radosťou môžeme potvrdiť, že záujem o basketbal medzi dievčatami stále trvá. Momentálne máme v prípravkách na troch petržalských školách 32 dievčat a našou ambíciou je každoročne rozšíriť počet prípraviek o jednu školu. Vidíme, že basketbal si stále dokáže nájsť miesto v srdciach detí aj v tejto digitálnej dobe.

V akom veku sa u vás môžu dievčatá venovať basketbalu?

Ideálnym vekom na začiatok je prvá alebo druhá trieda základnej školy. Samozrejme vítame aj dievčatá vo vyššom veku, ktoré prejavia záujem. Každé dieťa si môže nájsť cestu k tomuto krásnemu športu a my sme tu na to, aby sme ho podporili.

V akých vekových kategóriách trénujú u vás dievčatá?

Trénujeme dievčatá vo veku od 6 do 15 rokov, pri-

čom ich rozdeľujeme do šiestich vekových kategórií: U10, U11, U12, U13, U14 a U15.

Môže k vám nastúpiť akékoľvek dievča, alebo musí spĺňať určité kritériá?

Každé zdravé dievča je u nás vítané. Na začiatok poskytujeme skúšobnú dobu, aby si mohlo vyskúšať či je práve basketbal športom, ktorému sa chce venovať. Nepotrebujeme žiadne špeciálne predpoklady – stačí chuť hrať a učiť sa.

Kedy môžu záujemkyne nastúpiť do vášho klubu?

Prihlásiť sa k nám dá kedykoľvek počas roka. Nemáme žiadne pevné termíny, pretože vieme, že záujem o šport môže prísť kedykoľvek.

Je hlavnou požiadavkou výberu výška dievčat, alebo majú šancu aj nižšie dievčatá?

Výška nie je rozhodujúca – šancu majú všetky dievčatá. Máme medzi sebou aj nižšie hráčky, ktoré sú mimoriadne šikovné a dokonca reprezentujú Slovensko.

U dievčat rozvíjame zdravé sebavedomie, ale zároveň ich učíme, že tímová spolupráca je základom úspechu. Basketbal je kolektívny šport, ktorý vyžaduje spoločné úsilie a rešpekt voči tímu.

Basketbal bol vždy vnímaný ako finančne nenáročný šport, lebo v podstate potrebujete hlavne loptu a kôš. Aké sú podmienky, ak chce u vás dievča chodiť do klubu?

Je pravda, že samotné vybavenie nie je finančne náročné, no fungovanie klubu si vyžaduje značné prostriedky. Prenájom telocviční, účasť na súťažiach SBA, rozhodcovia či medzinárodné turnaje – to všetko sú výdavky, ktoré musíme pokryť. Rodičia nám s tým veľmi pomáhajú a zároveň sa snažíme držať poplatky na

únosnej úrovni. Veľkú podporu nám poskytuje aj Mestská časť Petržalka, za čo im patrí naša vďaka. Menšie sumy získavame aj od iných organizácií.

Aké sú vaše najväčšie úspechy, ktoré sa podarilo dosiahnuť?

Momentálne máme v širšej nominácii Slovenska 15 hráčok v rôznych vekových kategóriách. V aktuálnej sezóne bojujeme v troch kategóriách o účasť na záverečnom turnaji Majstrovstiev Slovenska. Historicky získal dievčenský petržalský basketbal niekoľko titulov Majstra Slovenska. Tieto hráčky sa uplatnili v domácich a zahraničných kluboch. Radi by sme na tieto úspechy nadviazali a veríme, že sme na správnej ceste.

(mč)

foto: archív BKM

Petržalka – Five Stars

▲ Ideálnym vekom, kedy začať s basketbalom, je prvá alebo druhá trieda základnej školy. Klub však pozýva aj dievčatá vo vyššom veku.

DONGFENG

Druh paliva: Benzin
Prevodovka: DCT 7 stupňová
Max. výkon: 130 kW
Max. krútiaci moment: 260 Nm
Rozmery (d/š/v): 4850/1900/1715 mm
Pohotovostná hmotnosť: 1550 kg
Počet miest: 7 (2+2+3)
Kombinovaná spotreba: 6,8 l

U-TOUR

Variabilné 7-miestne MPV
Cena vozidla už od 32 990 € s DPH

Dongfeng Bratislava
dongfengba

MOTOR PARTNER s.r.o.
Panónska cesta 22, 851 04 Bratislava
www.motorpartner.dfmotor.sk
dongfeng@motorpartner.sk
+421 915 595 426

George Thomas Moore	vyravnalo niečo zakrivené	3. časť tajničky	značka india	nič, po česky	pripevniť sedlo na chrbát koňa	Autor krížovky: Juraj Mitošinka	kniha obsahujúca výklady snov	Polynézan	sluchové orgány	existuješ	ocenenie v podobe kovovej plastiky	olovená ceruza (zastar.)	Pomôcky: sao, cepá- ni, mulda, klast, iter	zhotovoval tkaniny	súladi, poriadok (kníž.)	1. časť tajničky	uklonenie sa, úklon (zastar.)
otec (hypok.)						pokusne, na skúšku							prudko udierajú				
mužské meno						5. časť tajničky združenie podnikov							doslovný preklad druh motýľa				
značka hektolitra			vysokí chudí ľudia (hovor.) kto							presne zapadol úlomok (geol.)							
obyvateľ Lýkie				Dorota (dom.) poplach (hovor.)					balkánska píšťala 4. časť tajničky						predložka so 6. pád. veľké ko- rytnačky		
zostalo, pobudlo						bavlnená tkanina omámiť (expr.)							skratka štátu Kentucky piecky				
Pomôcky: dram, sel, enema, pa- ka, okonel	telefono- valo hrmot							Valér (dom.) puzdro					druh hlodavca stredoveká prilba				
polihovať						tráp sa strihanie						šero (bás.) pichnú				2. časť tajničky	pevné vlákno z listov agávy
opotrebe- nie povr- chu trením					sviatkový deň (pren.) kniha máp						dvojhlavý sval alkoho- lický nápoj						
citoslovce vyjadrujú- ce roz- paky			podložka na ležanie mäkké súkno							vyšetri (práv.) ženské meno							
Oleg (dom.)				milarda biliónov izraelský kmeň									áno (z angl.) oslňujúco				
urobiť kalným							Albert (dom.) patriace orlom								EČV Čadce oneskoro- val sa		
Pomôcky: kalk, peliť, frank, ka- val, Kanak	sféra vplyvu nikde					stanú sa sinavými podšívka (hovor.)							mohol citoslovce pobádania koní				
nános (zastar.)						stredoveká minca malá mapa						slabý hlas (bás.) vykriko- vanie					ošúp
cesta, po latin- sky					úžľabina (hovor.) ráňajú (bás.)					Konštantín (dom.) pestrý papagáj							
okolo (zried.)				rozum (kníž.) iný názov lutitu						článok (zastar.) črevný nálev							
hoci, po česky			postupne premerajú Jonáš (dom.)														
familiárne oslovenie blízkej osoby							inak, inakšie vraný kôň						oblep				
Pomôcky: karety, Aser, arti- kul, kaaba	vlastná moliám vozením naplň					veľká vod. elektráreň plody datovníka											
jasne znejú, zvučia						arménske platidlo akýsi (bás.)											
mnohofa- rebný polo- drahokam					kába (zastar.) horský su- ťový prúd												
výška (kníž.)				výdatný (zastar.) značka rubídia						semitský boh							
nakreslíte kontúry podľa niečoho																	
zaodel																	

Pošlite do 28.02. 2025 znenie tajničky z krížovky na **sutaz@banoviny.sk** a vyhrajte knihu **Chute mojej Indie**.

Veľa ľudí si myslí, že indické jedlá sú pikantné a zložité na prípravu. Šéfkuchár Shrey Kadam vás presvedčí, že to tak nie je. V tejto knihe plnej vôní, farieb a korenín nájdete množstvo jednoduchých receptov, vďaka ktorým okúsíte rozmanité chute skutočnej Indie. Knihu zakúpite na **bux.sk**

Štatút súťaže nájdete na banoviny.sk.